

BIRŽŲ RAJONO SAVIVALDYBĖS KONTROLĖS IR AUDITO TARNYBA
BIRŽŲ RAJONO LEGAILIŲ GLOBOS NAMŲ RIBOTOS APIMTIES FINANSINIO
(TEISĖTUMO) AUDITO ATASKAITA

2016 m. lapkričio 7 d. Nr. K14-5

Biržai

Auditas atliktas vykdant
Savivaldybės kontrolierės Žanetos Eriksonienės
2016 m. rugpjūčio 5 d. pavedimą Nr. K7-5

Auditą atliko
Savivaldybės kontrolierės Žanetos Eriksonienės
Auditas pradėtas 2016-08-31
Auditas baigtas 2016-11-07

Su audito ataskaita galima susipažinti
Biržų rajono savivaldybės interneto puslapyje adresu www.birzai.lt

---

TURINYS

IŽANGA	3
AUDITO APIMTIS IR METODAI	4
PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS	6
1. Dėl tarpinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų	6
2. Dėl tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių duomenų	6
3. Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo.....	9
REKOMENDACIJOS	16
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS	18

Finansinis (teisėtumo) auditas atliktas vadovaujantis Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2016 metų veiklos planu¹ ir vykdant Savivaldybės kontrolierės 2016 m. rugpjūčio 5 d. pavedimą Nr. K7-5. Finansinį (teisėtumo) auditą (toliau – auditas) atliko Savivaldybės kontrolierė Žaneta Eriksonienė.

Audito tikslas – įvertinti einamųjų metų tarpinius finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenis ir pareikšti nepriklausomą nuomonę, taip pat įvertinti Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumą ir pareikšti nepriklausomą nuomonę.

Audituojamas subjektas – Biržų Legailių globos namai (toliau – Globos namai), adresas – Legailių g. 1, Legailių k., Pačeriaukštės sen., Biržų raj., juridinio asmens kodas – 191528414.

Globos namai yra 50 vietų biudžetinė įstaiga, teikianti socialinės globos paslaugas senyvo amžiaus ir neįgaliesiems suaugusiems rajono gyventojams.

Pagrindinė Globos namų veikla pagal ekonominės veiklos rūšių klasifikatorių – socialinio darbo veikla, susijusi su apgyvendinimu (kodas 85.31).

Audituojamas laikotarpis – 2016 metų I-III ketv.

Šios ataskaitos duomenys bus panaudoti vertinant 2016 metų Biržų rajono savivaldybės Konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio duomenis.

Ši audito ataskaita yra išvadų, teikiamų Biržų rajono savivaldybės tarybai, dėl pateiktų tvirtinti 2016 metų konsoliduotųjų finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių, Savivaldybės biudžeto lėšų ir turto naudojimo sudėtinė dalis.

Audito ataskaitoje pateikiami tik audito metu atlikti ir nustatyti dalykai, o nepriklausoma nuomonė dėl finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinių duomenų, Savivaldybės lėšų ir turto valdymo, naudojimo ir disponavimo jais teisėtumo ir jų naudojimo įstatymų nustatytiems tikslams bus pareikšta 2016 m. Biržų rajono savivaldybės biudžeto vykdymo ir turto naudojimo bei konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinių audito išvadoje.

Ataskaita teikiama Globos namams, kopijos – Biržų rajono savivaldybės merui, Savivaldybės tarybos Kontrolės komitetui, Savivaldybės administracijos direktoriui.

---

¹ Savivaldybės kontrolieriaus 2016 m. rugsėjo 22 d. įsakymas Nr. K2-3.

AUDITO APIMTIS IR METODAI

Audito metu buvo vertinami Globos namų 2016 metų tarpiniai ataskaitų rinkiniai:

Finansinių ataskaitų rinkinys:

- Finansinės būklės ataskaita pagal 2016 m. birželio 30 d. duomenis;
- Veiklos rezultatų ataskaita pagal 2016 m. birželio 30 d. duomenis;
- 2016 m. birželio 30 d. finansinių ataskaitų aiškinamasis raštas.

Biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys:

- Biudžetinių įstaigų pajamų įmokų į biudžetą, biudžeto pajamų iš mokesčių dalies ir kitų lėšų, skiriamų programoms finansuoti ataskaita 2016 m. rugsėjo 30 d. (forma Nr. 1) pagal pajamų rūšis;
- Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2016 m. rugsėjo 30 d. ataskaita (forma Nr. 2) atskirai pagal finansavimo šaltinius;
- Finansinės nuomos (lizingo) ir pirkimo išsimokėtinai įsipareigojimų ataskaita 2016 m. rugsėjo 30 d. (forma Nr. 3);
- Mokėtinų ir gautinų sumų ataskaita 2016 m. rugsėjo 30 d. (forma Nr. 4);
- 2016 m. rugsėjo 30 d. biudžeto vykdymo aiškinamasis raštas.

2016 metais Globos namai vykdo programą „Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“ (Nr. 02) ir Savivaldybės pagrindinių funkcijų vykdymo programą (04), kurioms įgyvendinti rajono savivaldybės taryba skyrė² 279,05 tūkst. Eur lėšų:

- valstybės biudžeto – 32,4 tūkst. Eur;
- savivaldybės biudžeto – 159,0 tūkst. Eur;
- pajamų už paslaugas – 87,65 tūkst. Eur.

Globos namai naudoja ir disponuoja jam nuosavybės teise priklausančią ir patikėjimo teise valdomą turtą, kurio ilgalaikio turto likutinė vertė 2016-06-30 – 875,6 tūkst. Eur. Įstaiga per 2016 metų 9 mėnesius patyrė 184,9 tūkst. Eur kasinių išlaidų. Didžiausios išlaidos – 65,5 proc. darbo užmokesčio ir socialinio draudimo srityje.

Auditas atliktas siekiant užtikrinti, kad biudžeto vykdymo ir finansinių ataskaitų rinkiniuose nėra reikšmingų iškraipymų, o lėšos ir turtas valdomi, naudojami ir disponuojami teisėtai. Visiškas užtikrinimas neįmanomas dėl įgimtų vidaus kontrolės apribojimų ir to fakto, kad mes netikrinome 100 proc. ūkinių operacijų, sudarytų sandorių ir ūkinių įvykių.

Auditui taikyti du kiekybinio reikšmingumo lygiai:

- 1 proc. visų skirtų asignavimų, tai sudaro 2,8 tūkst. Eur. Šis nustatytas reikšmingumo lygis yra didžiausia priimtinių klaidų suma, naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos arba jų visuma rodo, kad biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinys ir kitos biudžeto vykdymo ataskaitos, kuriose yra nurodytos išlaidos, visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.
- 1 proc. Globos namų turto vertės, tai sudaro 8,6 tūkst. Eur. Ši nustatyta suma naudojama vertinant, ar nustatytos pavienės klaidos ar jų visuma parodo, kad finansinės ir kitos ataskaitos, kuriose nurodyti duomenys apie turtą ir įsipareigojimus bei finansavimo sumas visais reikšmingais atžvilgiais yra teisingos.

Siekiant gauti įrodymus, reikalingus audito tikslams pasiekti, atlikta:

---

² Biržų rajono savivaldybės tarybos 2016 m. vasario 18 d. sprendimas Nr. T-27 „Dėl Biržų rajono savivaldybės 2016 m. biudžeto patvirtinimo“.

- tvarkos aprašų, taisyklių, įstatymų ir kitų dokumentų peržiūra;
- ūkinių operacijų ir buhalterinių sąskaitų likučių išsamios ir analitinės audito procedūros.

Buvo vertinama, kaip audituojamas subjektas laikėsi įstatymų, teisės aktų, sutartinių įsipareigojimų, stebėtojo teisėmis dalyvauta atliekant įstaigos metinę inventorizaciją.

Vertinome Globos namų lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumą ir jų naudojimą įstatymų nustatytiems tikslams. Remdamiesi rizikos analize ir įvertinę veiksnius, turinčius įtakos audito sritims, atlikome:

- asignavimų planavimo ir naudojimo audito procedūras – vertinome, kaip laikomasi teisės aktų nuostatų dėl biudžeto projekto rengimo, sąmatų sudarymo ir vykdymo tvarkos, įsipareigojimų teisėtumą;
- išlaidų audito procedūras – vertinome prekių, paslaugų, darbų pirkimo, darbo užmokesčio ir mokesčių mokėjimo, mitybos, kitų prekių ir komunalinių išlaidų teisėtumą;
- pajamų audito procedūras – vertinome pajamų už suteiktas paslaugas gavimą, apskaitą ir pervedimą į Savivaldybės biudžetą;
- turto audito procedūras – ilgalaikio turto apskaitos, nusidėvėjimo skaičiavimo teisingumą ir turto teisinę registraciją; turto įsigijimo, gavimo, perdavimo, nurašymo, naudojimo, panaudos, nuomos, inventorizacijos atlikimo teisėtumą ir teisingumą; įsipareigojimų suderinimą.

Pakankamiems, patikimiems, tinkamiems ir racionaliems audito įrodymams gauti, atsižvelgiant į audito tikslus, naudotos Valstybinio audito³ reikalavimuose patvirtintos audito procedūros: skaičiavimas (aritmetinis tikslumas), paklausimas (įrodymų gavimas pokalbio metu), patikrinimas (įrašų, dokumentų, turto tikrinimas), analitinės procedūros (tam tikrų duomenų analizė).

---

³ Lietuvos Respublikos Valstybės kontrolieriaus 2002-02-21 įsakymas Nr. V-26 „Dėl valstybinio audito reikalavimų patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais).“

PASTEBĖJIMAI, IŠVADOS IR REKOMENDACIJOS

---

1. Dėl tarpinių biudžeto vykdymo ataskaitų rinkinio duomenų

Audito metu išanalizavus Biudžeto išlaidų sąmatos vykdymo 2016 m. rugsėjo 30 d. ataskaitų (forma Nr. 2) asignavimus ir kasines išlaidas, nustatyta – patikslintas asignavimų planas pagal 2016-09-30 būklę yra 286,2 tūkst. Eur ir sutampa su tarybos sprendimais.

Viešojo sektoriaus subjekto išlaidų sąmata, pagal ją gauti biudžeto asignavimai ir jų panaudojimas privalo būti vykdomas pagal programas, valstybės funkcijas, ekonominę klasifikaciją finansavimo šaltinius⁴. 2016 metais Globos namams pagal programą „Socialinės paramos ir sveikatos apsaugos paslaugų kokybės ir prieinamumo gerinimas“ (Nr. 02) skirta 29246 Eur valstybės biudžeto lėšų (iš jų 7450 Eur darbo užmokesčiui ir 2299 Eur soc. draudimui finansuoti). Globos namų biudžeto sąmatos įvykdymo ataskaitos duomenimis 2016 m. rugsėjo 30 d. panaudojo 3653,76 Eur darbo užmokesčiui ir 0 Eur soc. draudimui. Pateiktoje ataskaitoje apie asignavimus darbo užmokesčiui 2016 m. birželio 30 d. duomenimis, nurodoma, kad darbo užmokesčio lėšas, vykdančios valstybines (valstybės perduotas savivaldybėms) funkcijas, gauna socialinį darbą dirbantys darbuotojai (pareigybių skaičius – 1). Darbo užmokestis apskaitos žiniaraščiuose nevedamas pagal šaltinius kaip numatyta Biudžeto sandaros įstatyme (nėra aišku kuriam ar kuriems darbuotojams darbo užmokestis skaičiuojamas iš valstybės biudžeto lėšų).

Globos namų atsiskaitymų apskaita pagal ekonominę klasifikaciją nevedama, todėl nėra galimybės įvertinti, ar mokėtinų ir gautinų sumų ataskaitoje duomenys pateikti teisingi.

Negalime tvirtinti, kad biudžeto vykdymo ataskaitų atskiri straipsniai teisingai atspindi vykusias ūkines operacijas.

2. Dėl tarpinių finansinių ataskaitų rinkinių duomenų

2.1. Globos namai Biudžeto skyriui 2016 metų I ketv. tarpinių finansinių ataskaitų rinkinį pateikė 2016 m. rugpjūčio 30 d. (patikslino 2016 m. spalio 7 d.), II ketv. – 2016 m. spalio 17 d⁵. Įstaigoje nesivadovaujama 23-iojo VSAFAS nuostatomis⁶ – „Viešojo sektoriaus subjektai savo tarpines finansines ataskaitas teikia už viešojo sektoriaus subjektų grupės konsoliduotųjų finansinių ataskaitų rinkinio parengimą atsakingam viešojo sektoriaus subjektui ne vėliau kaip per 50 kalendorinių dienų pasibaigus tarpiniam ataskaitiniam laikotarpiui“ ir ***finansinius ataskaitų rinkinius pateikė pavėluotai.***

2.2. Pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą⁷ biudžetinės įstaigos nuo 2010 m. sausio 1 d. buhalterinę apskaitą turi tvarkyti taikant viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (VSAFAS).

Globos namų direktoriaus įsakymu⁸ patvirtintas Buhalterinės apskaitos vadovas ir nurodoma pereiti prie buhalterinės apskaitos tvarkymo ir finansinių ataskaitų sudarymo pagal viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės standartus (toliau – VSAFAS).

---

⁴ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 2 str. 38 d.

⁵ Biržų rajono savivaldybės administracijos Biudžeto skyriaus 2016 m. spalio 20 d. raštas Nr. 4B-24 „Dėl informacijos pateikimo“.

⁶ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 11 d. įsakymas Nr. 1K-213 (su vėlesniais pakeitimais) „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 23-iojo standarto patvirtinimo“ 20 p.

⁷ Lietuvos Respublikos 2007-06-26 viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymas Nr. X-1212 (su vėlesniais pakeitimais);

⁸ Biržų rajono Legailių globos namų direktoriaus 2010 m. sausio 4 d. įsakymas Nr. 1-016 „Dėl buhalterinės apskaitos vadovo patvirtinimo“.

Globos namų direktoriaus įsakymu⁹ patvirtintas įstaigos sąskaitų planas, parengtas pagal Bendrąjį sąskaitų planą, patvirtintą Lietuvos Respublikos finansų ministro¹⁰, neatitinka viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių reikalavimų¹¹. Įstaigoje turi būti parengtas individualus sąskaitų planas, kuriame turi būti nustatyta tokia individuali sąskaitų ir jų detalizavimo požymių struktūra, kad būtų gaunama finansinių ir biudžeto vykdymo ataskaitų rinkiniams parengti reikalinga informacija.

Apskaitoje naudojamos buhalterinės sąskaitos nesutampa su Globos namų direktoriaus įsakymu patvirtintu Bendruoju sąskaitų planu (pagal Sąskaitų planą „Pinigai bankų sąskaitoje (įplaukos už paslaugas)“ – 2411102, apskaitoje naudojamas sąskaita 241104). Atsiskaitymų apskaitos žiniaraštyje naudojamos balansinės sąskaitos, kurių nėra įstaigos Bendrajame sąskaitų plane (pvz. sąskaita Nr. 201004, 201007).

2.3. Pagal 2012 m. gruodžio 27 d. Globos namų ir UAB „Biržų ranga“ statybos rangos sutartį Nr. 12/27, rangovas už 195007,10 Lt (tai sudaro 56477,95 Eur) įsipareigoja atlikti malkų sandėlio statybos ir kitus remonto darbus kartu su projekto parengimu iki 2013 m. rugpjūčio 30 d. Nuo minėtos datos ***turto nuosavybė neįteisinta, minėtas turtas iš nebaigtos statybos neiškeltas, nusidėvėjimas neskaiciuojamas.***

2.4. Globos namai pagal 2015 m. kovo 24 d. sutartį su UAB „Specus Šiauliai“ už ilgalaikį ir trumpalaikį turtą pagal 2015-12-22 išankstinio mokėjimo sąskaitą Nr. 15/2015 2015 m. gruodžio 23 d. pavedimu Nr. 7252 pervedė 17503,90 Eur ir pagal 2015-11-25 išankstinio apmokėjimo sąskaitą Nr. 11-215, 2015 m. lapkričio 27 d. pavedimu Nr. 7135, pervedė 17503,93 Eur. ***Šios operacijos buhalterinėje apskaitoje metų pabaigoje neužregistruotos*** kaip numatyta 12-ojo VSAFAS¹², o 2016 m. gavus PVM sąskaitas-faktūras, neatlikti atitinkami buhalteriniai įrašai. ***Išankstiniai apmokėjimai neinventorizuoti.***

Taip pat 2015 m. metinėje finansinės būklės ataskaitoje neteisingai parodyta nebaigta statyba.

Eur

Eil. Nr.	Ataskaitos straipsnio pavadinimas	Privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitos Nr.	Sąskaitos pavadinimas	2015-12-31 Finansinės būklės ataskaitoje	Pagal PVM sąskaitas-faktūras ir registrus	Skirtumas
1	2	3	4	5	6	7
A.	Ilgalaikis turtas					
II.10	Nebaigta statyba	1210111	Nebaigta statyba	79352,51	76837,95*	-2514,56
	ir išankstiniai apmokėjimai	1210201	ir išankstiniai apmokėjimai už ilgalaikį materialųjį turtą	0	18009,73	18009,73
C.	Trumpalaikis turtas					

⁹ Biržų rajono Legailių globos namų direktoriaus 2009 m. gruodžio 31 d. įsakymas Nr. 1-47 „Dėl Biržų rajono Legailių globos namų Bendrojo sąskaitų plano patvirtinimo“.

¹⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gruodžio 22 d. įsakymas Nr. 1K-455 „Dėl privalomojo sąskaitų plano patvirtinimo“.

¹¹ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005 m. gegužės 25 d. įsakymas Nr. 1K-170 „Dėl viešojo sektoriaus subjektų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių patvirtinimo“ 9.2 p.

¹² Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. gegužės 8 d. įsakymo Nr. 1K-174 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 12-ojo standarto patvirtinimo“ 21 p.

II.	Išankstiniai apmokėjimai	211XXXX	Išankstiniai apmokėjimai	0	16998,1	16998,1
-----	--------------------------	---------	--------------------------	---	---------	----------------

* iš jų: 56477,95 Eur malkų sandėlis ir 20360,00 Eur vandens paėmimo vieta.

Nebaigtos statybos neatitikimas (2514,56 Eur) ištaisytas 2016 m. pirmą ketvirtį.

2.5. Patikrinus įstaigos ilgalaikio turto registrus, nustatyta, kad įstaiga turi biologinio turto už 776,47 Eur, kuris neteisingai priskirtas kitam ilgalaikiam turtui, jam priskaičiuotas nusidėvėjimas, o 124 vienetai medžių, kurių vertė 21,91 Eur iškelti į užbalansinę sąskaitą prie inventoriaus. ***Įstaiga neturi pasitvirtinusi Biologinio turto apskaitos tvarkos aprašo, biologinio turto apskaita neatitinka biologinio turto apskaitos reikalavimų***¹³.

2.6. ***Neteisingai užpajamuoti ir 2016 m. kovo 31 d. finansinėse ataskaitose pateikti baldai ir biuro įranga, kita biuro įranga ir kitas ilgalaikis turtas***, kuris apskaitomas 1205401 balansinėje sąskaitoje (kitos mašinos ir įrengimai).

Eur

Eil. Nr.	Ataskaitos straipsnio pavadinimas	Privalomojo bendrojo sąskaitų plano sąskaitos Nr.	Sąskaitos pavadinimas	2016-03-31 Finansinės būklės ataskaitoje	Pagal ilgalaikio turto registrą	Skirtumas
1	2	3	4	5	6	7
A.	ILGALAIKIS TURTAS					
II.5	Mašinos ir įrenginiai	1205	Mašinos ir įrenginiai	41545,40	9424,51	32120,89
II.8	Baldai ir biuro įranga	1208	Baldai ir biuro įranga	-	31470,84	-31470,84
II.9	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	1209	Kitas ilgalaikis materialusis turtas	-	650,05	-650,05

Globos namai atsižvelgė į žodines pastabas ir neatitiktys ištaisytos audito metu rengiant 2016 m. II ketvirčio finansines ataskaitas.

2.7. ***Ilgalaikio turto nusidėvėjimas neteisingai apskaitomas žiniaraščiuose.***

Pavyzdžiui. Šių metų liepos mėn. memorialinio orderio Nr. 18 duomenimis, visas turto nusidėvėjimas registruojamas antriniuose įrašuose tik: D 4251102 Finansavimo sumos iš savivaldybės biudžeto ilgalaikiam turtui įsigyti (panaudotos) K 7015001 panaudotų finansavimo sumų iš savivaldybės biudžeto nepiniginiam turtui įsigyti pajamos (suma 1201,65 Eur), kai turtas yra įsigytas iš įvairių finansavimo šaltinių.

Viešojo sektoriaus subjekto finansavimo sumos privalo būti skirstomos finansavimo šaltinius¹⁴. ***Turto apskaitos žiniaraščiuose turtas ir jo nusidėvėjimas nevedamas pagal šaltinius, todėl negalime patvirtinti, kad ataskaitose pateikti duomenys apie finansavimo sumas yra teisingi.***

2.8. Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos raštu¹⁵ audituojamai įstaigai buvo pateiktas prašomų pateikti duomenų ir dokumentų sąrašas, reikalingų įstaigoje finansiniam auditui atlikti, šiuos dokumentus įstaiga privalėjo pateikti iki šių metų rugpjūčio 31 d.

¹³ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. liepos 10 d. įsakymas Nr. 1K-233 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 16-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁴ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2008 m. birželio 9 d. įsakymo Nr. 1K-205 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo“ (su vėlesniais pakeitimais) 6 p.

¹⁵ Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2016 m. rugpjūčio 8 d. raštas Nr. K4-82.

Įstaiga audito metu nėra pateikusi:

1. Didžiosios knygos sąskaitų likučių (2016-01-01 ir tarpinių finansinių ataskaitų datoms);
2. Nenaudojamo ilgalaikio turto sąrašo, nurodant, kodėl ir nuo kada turtas nenaudojamas;
3. Veiklos rezultatų ataskaitos sąskaitų apyvartų pamėnesiui 2016 m. sausio–birželio mėn. pagal detaliausią sąskaitų plano sąskaitą.

Vadovaujantis Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymu¹⁶, ūkinių operacijų ir ūkinių įvykių duomenys turi būti registruojami apskaitos registruose.

Bendrasis žurnalas – tai apskaitos registras, kuriame nedidelėse įmonėse nuosekliai, chronologine tvarka iš pirminių dokumentų surašomi visi ūkiniai faktai.

Didžiosios knygos registras yra pagrindinis buhalterinės apskaitos dokumentas balanso ir finansinei atskaitomybei sudaryti.

Įstaigoje Didžiosios knygos registras nerengiamas, todėl patvirtinti finansinių ataskaitų teisingumo nėra galimybės.

Atkreipiame dėmesį, kad vadovaujantis Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymo¹⁷ 9 str. 2 d. 2 p. ir Biudžeto sandaros įstatymo¹⁸ 7 str. 3 p., įstaigos vadovas privalo užtikrinti, kad būtų laikomasi įstatymų ir kitų teisės aktų; jis yra atsakingas už buhalterinės apskaitos organizavimą, ataskaitų rinkinių rengimą ir pateikimą pagal Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymą ir kitų teisės aktų reikalavimus.

Pagal Buhalterinės apskaitos įstatymo¹⁹ 11 str. 1 d. ir Lietuvos Respublikos finansų ministro patvirtintų Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklių²⁰ 15 p., už buhalterinių įrašų teisingumą, už visų tinkamai įformintų ir apskaitos dokumentais pagrįstų ūkinių įvykių ir ūkinių operacijų įtraukimą į apskaitą atsako įstaigos vyriausiasis buhalteris.

Negalime tvirtinti, kad 2016 metų I ir II ketvirčių tarpinių finansinių ataskaitų rinkiniuose pateikta informacija yra tikra ir teisinga, nes buhalterinė apskaita tvarkoma ir finansinių ataskaitų rinkiniai rengiami nesivadovaujant Buhalterinės apskaitos ir Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymų bei VSAFAS nuostatomis ir reikalavimais.

3. Dėl lėšų ir turto valdymo, naudojimo, disponavimo jais teisėtumo

Darbo užmokestis ir darbo santykiai

3.1. Patikrinus 2016 m. faktiškai dirbusių darbuotojų skaičių, nustatyta, kad nėra viršytas bendras globos namų Tarybos sprendimu²¹ patvirtintų leistino pareigybių skaičius. Biržų rajono Legailių globos namų direktoriaus įsakymu²² patvirtintas Globos namų etatų sąrašas 2016 metams. ***Pastebėta, kad pagal 2007-02-01 sutartį Nr. 239 įstaigoje 0,5 etato dirba kirpėja, pagal 2011-11-***

¹⁶ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 16 str. 1 d.

¹⁷ Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas, 1995-12-05 Nr. I-1113 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁸ Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas, 1990-07-30 d. Nr. I-430 (su vėlesniais pakeitimais).

¹⁹ Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymas, 1991-11-06 Nr. IX-574 (su vėlesniais pakeitimais).

²⁰ Lietuvos Respublikos finansų ministro 2005-05-25 įsakymu Nr. 1K-170 patvirtintos Biudžetinių įstaigų buhalterinės apskaitos organizavimo taisyklės.

²¹ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2004 m. gruodžio 30 d. sprendimas Nr. T-313 „Dėl Biržų rajono savivaldybės biudžetinių įstaigų didžiausio leistino darbuotojų etatų skaičiaus patvirtinimo“.

²² Biržų rajono Legailių globos namų direktoriaus 2015 m. spalio 31 d. įsakymas Nr. 1-125 „Dėl etatų sąrašo 2016 metams tvirtinimo“.

02 darbo sutartį Nr. 340 (po 1 val. per dieną) – darbuotojas, atsakingas už interneto svetainę. Šių pareigybių nėra patvirtintame etatų sąraše.

Viršytas direktoriaus įsakymu nustatytas socialinio darbuotojo padėjėjo pareigybių skaičius: pagal direktoriaus patvirtintą pareigybių sąrašą yra 3 pareigybės, tačiau dirba penkios darbuotojos; pagalbinio darbininko yra 1 pareigybė – dirba du darbuotojai.

3.2. Darbo sutartyse nėra atliktų papildymų dėl pasikeitusių darbo užmokesčio ir mokėjimo sąlygų²³.

Yra darbo sutarčių, kuriose Darbo sutarties 5 straipsnyje nustatyta dirbti pagal 6 mėnesių suminę darbo laiko apskaitą, pažeidžiant suminės darbo apskaitos nuostatas.²⁴

Įstaigos darbuotoja R. L. dirba pagal 2 darbo sutartis: 2008-01-18 Nr. 255 socialinė darbuotoja (darbo sutarties pakeitime (papildyme)) 2008-11-04, darbo savaitės trukmė 40 valandų, nors darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose nurodyta, kad darbuotoja dirba 20 val. per savaitę. Šiai darbuotojai direktoriaus įsakymais 2016-04-01 Nr. 2-22a iki 15,9 ir 2016-04-01 Nr. 2-22b iki 15,9 padidintas koeficientas, tačiau darbo sutartyse pakeitimų dėl darbo sutarties sąlygų nėra.

Darbuotojo E. K. 2007-02-01 darbo sutartyje Nr. 235 nėra atliktų darbo sutarties pakeitimų dėl pareigų ir darbo sąlygų, nors darbuotojas kūriko pareigose nebedirba nuo š. m. balandžio 1 d.

Virtuvės darbininkė S. S. pagal 2007-02-01 darbo sutartį Nr. 221 (darbo sutarties pakeitimas) darbo savaitė trumpinama 20 val. Tabeleje darbuotojos darbo laikas – 40 val. per savaitę.

Netinkamai parengta darbuotojos K. A. 2016-06-10 darbo sutartis Nr. 472, darbuotoja nuo 2016 m. birželio 11 d. iki 2016 m. liepos 21 d. priimta į valytojo pareigas pagal terminuotą darbo sutartį kitos darbuotojos S. K., kuri yra socialinio darbuotojo padėjėja, kasmetinių atostogų metu.

3.3. Įstaigoje už papildomą darbą (pareigas) yra sudaroma nauja darbo sutartis. Teismų sprendimuose yra pateiktas išaiškinimas dėl Darbo kodekso 114 ir 119 straipsnių taikymo, teigiama, kad dirbant papildomą darbą ar einant papildomas pareigas, susijusias su pagrindiniu darbu (pareigomis), nauja darbo sutartis nesudaroma.

3.4. Globos įstaiga pagal atliekamą veiklą gali taikyti suminę darbo laiko apskaitą²⁵. Įstaigos direktoriaus įsakymu²⁶ patvirtintas suminės darbo apskaitos laikotarpis – 4 mėn. Darbo laiko apskaitos žiniaraščius pildė socialinė darbuotoja ir ūkio dalies vedėjas. Šios pareigos įrašytos jų pareigybės aprašuose. Tačiau įstaigoje nėra nustatytos suminės darbo apskaitos tvarkos. Taikant suminę darbo laiko apskaitą darbdavys turi vadovautis Darbo kodekso 149 straipsnio 1 dalimi, kurioje yra nustatyta, kad darbo tvarkos taisyklėse nustatydamas suminės darbo laiko apskaitos taikymo tvarką, turi nurodyti kiekvieno darbuotojo darbo ir poilsio laiko paskirstymą (kaitą) per parą, savaitę ar apskaitinį laikotarpį, taip pat kasdieninio darbo (pamainos) pradžią ir pabaigą. Taip pat darbo tvarkos taisyklėse ar kituose lokaliniuose teisės aktuose turi būti nustatyta, kokiam apskaitiniam laikotarpiui yra įvedama suminė darbo laiko apskaita bei jos taikymo pradžia. **Suminė darbo laiko apskaita įstaigoje nevedama²⁷, už perdirbtas valandas darbuotojams nemokamas darbo užmokestis.**

²³ Lietuvos Respublikos darbo kodekso 95 straipsnis 3 d.

²⁴ Lietuvos Respublikos darbo kodekso 149 straipsnis, 1 d.

²⁵ LRV 2013-05-14 nutarimas Nr. 587 „Dėl darbų, kuriuose gali būti taikoma iki dvidešimt keturių valandų per parą darbo laiko trukmė, sąrašo, darbo ir poilsio laiko ypatumų ekonominės veiklos srityse, patvirtinimo“ 78 p.

²⁶ Biržų rajono Legailių globos namų direktoriaus 2015 m. birželio 17 d. įsakymas Nr. 1-62 „Dėl suminės darbo laiko apskaitos“.

²⁷ Lietuvos Respublikos darbo kodekso 152 straipsnio 2 d.

Audito metu atrankos būdu buvo patikrintas 9 darbuotojų, kurie dirba pagal suminę laiko apskaitą, 2016 m. sausio–rugpjūčio mėn. darbo užmokestis. Duomenys apie darbuotojams nepriskaičiuotą darbo užmokestį už viršvalandinį darbą pateikiama lentelėje.

DARBUOTOJAS	Viršvalandžiai 1–4 mėn.			Viršvalandžiai 5–8 mėn.			IŠ VISO
	VAL.	Eur\VAL.	SUMA	VAL.	Eur\VAL.	SUMA	
			Eur			Eur	
S. L.	62	1,065	66,03	27	1,16	31,32	97,35
R. G.	66	1,065	70,29	6	1,16	6,96	77,25
V. D.	102	1,065	108,63	8	1,16	9,28	117,91
V. Z. Z.	77	1,065	82,01	58	1,16	67,28	149,29
R. K.	78	1,065	83,07	38	1,16	44,08	127,15
E. P.	78	1,065	83,07	42	1,16	48,72	131,79
V. F.	50	1,065	53,25	34	1,16	39,44	92,69
S. K.	71	1,065	75,62	109	1,16	126,44	202,06
R. U.	63,5	1,065	67,63	42	1,16	48,72	116,35
	648		689,59	364		422,24	1111,83

Darbuotojo viršvalandinis darbas per 2 dienas iš eilės neturi viršyti 4 valandų ir 120 valandų per metus²⁸. Audito metu nustatyta, kad per 8 šių metų mėnesius S. K. yra išdirbusi 180, o V. Z. Z. – 135 viršvalandinių valandų.

Atkreipiame dėmesį, kad ieškinio senatis – įstatymų nustatytas laiko tarpas (terminas), per kurį asmuo gali apginti savo pažeistas teises pareikšdamas ieškinį ir kad bendrasis ieškinio senaties terminas Darbo kodekso reglamentuojamiems santykiams yra treji metai, jeigu Darbo kodeksas ir kiti darbo įstatymai atskiriems reikalavimams nenustato trumpesnių ieškinio senaties terminų²⁹.

Įstaigoje lėšas darbo užmokesčiui naudojamos ne racionaliai: mokami priedai už papildomus darbus, o už viršvalandžius darbo užmokestis nemokamas.

3.5. Vadovaujantis Darbo kodekso 149 straipsnio 1 dalimi, suminę darbo laiko apskaitą galima taikyti:

1) esant būtinumui, atsižvelgus į darbuotojų atstovų nuomonę (Darbo kodekso 19 straipsnis);

2) kitais kolektyvinėje sutartyje nustatytais atvejais.

Biržų rajono Legailių globos namų kolektyvinė sutartis pasirašyta 2007 m. sausio 29 d. (darbuotojų atstovas – A. Z., kuris įstaigoje jau nedirba). Kolektyvinė sutartis dėl pasikeitusių teisės aktų yra keistina.

3.6. Neteisingai paskaičiuotas R.L. darbo užmokestis už šių metų kovo mėn. Priskaičiuota pagal darbo užmokesčio žiniaraštį 672,47 Eur (275,38 Eur ir 397,09 Eur), turi būti 707,35 Eur (289,33 Eur ir 418,02 Eur). Skirtumas 34,88 Eur.

3.7. Globos namų darbuotoja R. L. dirba pagal dvi darbo sutartis: socialine darbuotoja ir vyr. socialine darbuotoja. Vyr. socialinio darbuotojo funkcija – koordinuoti ir kontroliuoti socialinių darbuotojų ir socialinių darbuotojų padėjėjų darbą. Galima teigti, kad *Globos namuose nepakankama vidaus kontrolė, nes kontroliuojantis ir pavaldus darbuotojas yra tas pats asmuo.*

3.8. Darbo laiko grafikuose skirtingai nurodomos darbo valandos: dirbant nuo 7.00 val. iki 19.30 val. ir dirbant nuo 7.00 val. iki 19.00 val., darbo laiko apskaitos žiniaraščiuose apskaitomos kaip 12 darbo val.

²⁸ Lietuvos Respublikos darbo kodekso 152 straipsnio 1 d.

²⁹ Lietuvos Respublikos darbo kodekso 27 straipsnio 1 ir 2 d.

Viešieji pirkimai

3.9. Perkančioji organizacija turi pasitvirtinusi ir viešai paskelbusi pirkimų taisyklės supaprastintiems pirkimams atlikti ir iš dalies yra sukūrusi pirkimų apskaitos ir pirkimų planavimo sistemą, tačiau numatomų **2016 m. vykdyti viešųjų pirkimų planas nepaskelbtas Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje (toliau – CVP IS) bei įstaigos tinklapyje**. Nesivadovavo Viešųjų pirkimų įstatymo 7 str. 1 dalies reikalavimais.

3.10. Biržų rajono Legailių globos namų direktoriaus 2015 m. gruodžio 1 d. įsakymu Nr. 1-135 „Dėl viešųjų pirkimų komisijos sudarymo, pirkimo organizatorių paskyrimo“, paskirtas atsakingas asmuo už viešuosius pirkimus, tačiau **pirkimų verčių apskaita nevedama**.

3.11. Perkančioji organizacija privalo Viešųjų pirkimų tarnybai raštu pateikti visų per kalendorinius metus atliktų pirkimų, kai pagal preliminarįsias pirkimo sutartis sudaromos pagrindinės sutartys, visų per kalendorinius metus atliktų mažos vertės pirkimų supaprastintų pirkimų ataskaitą³⁰. Šioje ataskaitoje perkančioji organizacija taip pat privalo pateikti duomenis apie visus per kalendorinius metus atliktus pirkimus pagal šio įstatymo 91 straipsnio reikalavimus. Ataskaitos pateikiamos per 30 dienų, pasibaigus ataskaitiniams kalendoriniams metams. **Ataskaita už 2015 m. CVP IS nepateikta**.

3.12. Perkančioji organizacija laimėjusio dalyvio pasiūlymą, sudarytą pirkimo sutartį ir pirkimo sutarties sąlygų pakeitimus, išskyrus informaciją, kurios atskleidimas prieštarautų teisės aktams arba teisėtiems tiekėjų komerciniams interesams arba trukdytų laisvai konkuruoti tarpusavyje, ne vėliau kaip per 10 dienų nuo pirkimo sutarties sudarymo ar jos sąlygų pakeitimo turi paskelbti Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje³¹. **Įstaiga nėra paskelbusi CVP IS nė vienos sutarties**.

3.13. Legailių globos namų supaprastintų viešųjų pirkimų tvarkos 6 punkte nurodyta, kad ne mažiau kaip 5 procentus visų supaprastintų pirkimų vertės pirkimų, perkančioji organizacija atlieka iš neįgaliųjų socialinių įmonių, socialinių įmonių, įmonių, kuriose dirba daugiau kaip 50 procentų nuteistųjų, ir įmonių, kurių dalyviai yra sveikatos priežiūros įstaigos ir kuriose darbo terapijos pagrindais dirba ne mažiau kaip 50 procentų pacientų, kai šios įmonės siūlo perkančiajai organizacijai reikalingas prekes ar paslaugas. Įstaiga tokių pirkimų nevykdo.

3.14. **Perkančiosios organizacijos supaprastintiems viešiesiems pirkimams atlikti patvirtintos pirkimų taisyklės nepaskelbtos Centrinėje viešųjų pirkimų informacinėje sistemoje**.

3.15. Legailių globos namų supaprastintų viešųjų pirkimų tvarkos 13 punkte nustatyta, kad perkančioji organizacija perka prekes, paslaugas ir darbus iš Centrinės perkančiosios organizacijos (toliau – CPO) arba per ją, kai CPO kataloge siūlomos prekės, paslaugos ar darbai atitinka Perkančiosios organizacijos poreikius ir Perkančioji organizacija negali jų atlikti efektyvesniu būdu, racionaliai naudodama tam skirtas lėšas. Kai CPO kataloge yra reikalingų prekių perkančiajai organizacijai, nusprendusi nepirkti CPO kataloge siūlomų prekių, paslaugų ar darbų, apsisprendimo motyvus išdėsto pažymoje, kuri saugoma kartu su kitais pirkimo dokumentais. **Įstaiga per CPO neatliko nei vieno pirkimo**.

3.16. 2014 m. sausio 31 d. direktoriaus įsakymu Nr. 1-14 patvirtintos įstaigos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklės neatitinka Viešųjų pirkimų įstatymo nuostatų (1996 m. rugpjūčio 13 d. Nr. I-1491 (su vėlesniais pakeitimais)) reikalavimų dėl pasikeitusių teisės aktų, taisyklės yra keistinos.

³⁰ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 19 str. 4 d.

³¹ Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymo 18 str. 11 d.

3.17. Įstaigoje atliekamų pirkimų dokumentai pildomi nesivadovaujant Viešųjų pirkimų įstatymo ir įstaigos supaprastintų viešųjų pirkimų taisyklių reikalavimais:

- pildomos seno pavyzdžio tiekėjų apklausos pažymos ir pirkimo užduotys;
- nepildomas viešųjų pirkimų registracijos žurnalas;
- įstaigoje sudaromos neterminuotos paslaugų teikimo sutartys;
- kai kurios sutartys pasibaigusios, tačiau paslaugos ir prekės perkamos.

Dėl vidaus tvarkos

3.18. Savivaldybės administracija, siekdama sumažinti darbo sąnaudas, klaidų rizikas ir sukurti bendrą apskaitos sistemą, įsigijo ir nuo 2013 m. biudžetinėms įstaigoms įdiegė bendrą buhalterinės apskaitos programą „Labbis“. Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus įsakymu³² asignavimų valdytojams nurodyta paraiškas paskirtiems asignavimams gauti, teikti per informacinę „Labbis“ programą. ***Iki šiol Globos namuose buhalterinė apskaita vedama „Excel“ lentelėse, neefektyviai naudojamos darbo sąnaudos, o finansinės apskaitos klaidų rizika yra labai didelė.***

3.19. Vadovaujantis Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo³³ 33 straipsnio nuostatomis, viešojo sektoriaus subjekto (toliau – VSS) ataskaitų rinkiniai turi būti skelbiami jo interneto svetainėje, o jeigu jos neturi, – už atitinkamos VSS grupės konsoliduotųjų ataskaitų rinkinio rengimą atsakingo VSS interneto svetainėje.

Vadovaujantis 23-ojo VSAFAS „Tarpinių finansinių ataskaitų rinkinys“ 22 punkto nuostatomis, viešojo sektoriaus subjektas per 10 kalendorinių dienų nuo tarpinių finansinių ataskaitų pateikimo dienos savo interneto svetainėje paskelbia tarpinių ataskaitų rinkinį. Viešojo sektoriaus atskaitomybės įstatymo 35 straipsnis nustato, kad už viešojo sektoriaus subjekto ataskaitų rinkinių sudarymą, pateikimą teisės aktuose nurodytoms įstaigoms ir institucijoms ir paskelbimą laiku atsako viešojo sektoriaus subjekto vadovas.

Vertinimo metu 2016-10-19 nustatyta, kad Globos namai turi savo interneto svetainę <http://legailiai.puslapiai.lt/biudzetas.htm>, tačiau informacijos apie 2016 metų finansinių ataskaitų rinkinius nepateikusi, o ankstesnių metų finansinių ataskaitų rinkiniai pateikti ne visos sudėties.

3.20. ***Globos namų direktoriaus patvirtinta Darbuotojų mitybos globos namuose tvarka neatitinka nustatytų dokumentų įforminimo reikalavimų***³⁴. Darbuotojų mityba apskaitoma žiniaraštyje, už darbuotojų maitinimą yra išskaičiuojama iš jų darbo užmokesčio. ***Darbuotojų mitybos kainą sudaro tik produktų kaina (neįskaitant darbo užmokesčio, elektros ir kitų sąnaudų).*** Biržų rajono savivaldybės tarybos sprendimu³⁵ patvirtinti maitinimo išlaidų normatyvai vienam asmeniui, darbuotojų maitinimas Globos įstaigoje nėra reglamentuotas.

3.21. Globos namuose dalyvauta stebėtojo teisėmis atliekant maisto produktų, vaistų ir medikamentų bei automobilių kuro inventORIZaciją, kurios metu buvo tikrinami faktiškai esančių

³² Biržų rajono savivaldybės administracijos direktoriaus 2013 m. balandžio 30 d. įsakymas Nr. A-322 „Dėl paraiškų teikimo paskirtiems asignavimams gauti“.

³³ Lietuvos Respublikos viešojo sektoriaus atskaitomybės 2007 m. birželio 26 d. įstatymo Nr. X-1212 33 straipsnio 1 dalis.

³⁴ Lietuvos vyriausiojo archyvaro 2011 m. liepos 4 d. įsakymo Nr. V-117 „Dėl dokumentų rengimo taisyklių patvirtinimo“ 56 p.

³⁵ Biržų rajono savivaldybės tarybos 2014 m. sausio 30 d. sprendimas Nr. T-4 (2014-10-30 pakeitimas Nr. T-238) „Dėl maitinimo, medikamentų, patalynės ir aprangos normatyvų 2014 metams Legailių globos namuose patvirtinimo“.

atsargų sandėlyje likučiai su likučiais užregistruotais apskaitos registruose – apyvartos žiniaraščiuose.

Maisto produktų (balansinė sąskaita 2010004) bendras trūkumas – už 7,28 Eur;

Medikamentų ir vaistų (balansinė sąskaita 2010007) perteklius – už 80,8 Eur.

Automobilis	Spidometro parodymai kelionės lape	Spidometro parodymai audito metu	Skirtumas	Kuro likutis kelionės lape (l)	Kuro likutis audito metu (l)	Perteklius/trūkumas (l)
<i>Ford Torneo Connect</i> , valst. Nr. EFS 471	148341	148697	-356	42,21	26	trūkumas 16,21
<i>Volkswagen Transporter</i> valst. Nr. CFG 196	179122	179122	0	19,33	35	perteklius 15,67

Grynųjų pinigų inventORIZACIJA kasoje neatliekama kiekvieną mėnesį, kaip numatyta Lietuvos Respublikos Vyriausybės 1999-06-03 nutarimu Nr. 719 (Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2014-10-03 nutarimo Nr. 1070 redakcija) patvirtintose inventORIZACIJOS taisyklių 8.3 p., nes kasos apyvartos nėra didelės, o gauti pinigai tą pačią dieną įnešami į banką.

Patikrintas Globos namų gyventojų, įstaigos seife laikomų, asmeninių pinigų likutis, neatitiktikimas +0,43 Eur.

Audito metu, 2016 m. spalio 18 d., pasirinktinai atlikus ilgalaikio ir trumpalaikio turto patikrinimą, nustatyta, kad ne ant viso ilgalaikio turto užrašyti inventoriniai numeriai, o apskaitoje ne visiems yra užrašyti ilgalaikio turto pavadinimai.

Globos namai atsižvelgė į žodines pastabas ir audito metu inventoriniai numeriai buvo surašyti.

Prie ilgalaikio turto užpajamuotas džiovintuvas skalbiniams, inv. Nr. 1205401, įsigijimo kaina 599,51 Eur. Prie inventoriaus užpajamuota skalbinių džiovinimo mašina, kurios kaina 28,96 Eur. Nesant tinkamo ženklavimo ir turto įvardijimo, sudėtinga identifikuoti esamą turtą.

3.22. Patikrinimo metu nustatyta, kad Globos namų ilgalaikio turto apskaitoje yra turtas, kuris yra sugedęs ir (arba) veikloje nebenaudojamas (kepimo spinta Inv. Nr. 1630085, televizorius „Samsung“ 338, inv. Nr. 1630107, skalbimo mašina „Ardo“, inv. Nr. 1630124, kieto kuro katilas „Kalvis 3-50“, inv. Nr. 1600146).

Ūkinės patalpos užkrautos nereikalingais daiktais (ūkiniame pastate sandėliuojama 16 nenaudojamų televizorių).

3.23. Rasta turto, kuris naudojamas veikloje, tačiau apskaitoje neužregistruotas (kompiuteris sandėlininkės kabinete ir kompiuteris poilsio kambaryje (bibliotekoje)).

Globos namuose yra turto, kurį atsiveža ir naudoja Globos namų gyventojai (televizoriai, šaldytuvai), o jiems mirus, šis turtas pasilieka įstaigai. **Tokio turto apskaita nevedama, asmeninių daiktų, naudojamų įstaigoje, sąrašas nesudaromas.**

3.24. Negalime patvirtinti 2015 m. gruodžio 31 d. mokėtinų ir gautinų sumų (skolos) likučio, nes:

- peržiūrėjus mokėtinų ir gautinų sumų (skolos) inventORIZACIJĄ, nustatyta – ne visos skolos inventORIZUOTOS pagal abipusiai pasirašytus suderinimo aktus (*inventORIZACIJOS taisyklių 48 p.*);

- kai kurių mokėtinų ir gautinų sumų (skolos) suderinimo aktų datos neatitinka datos, nurodytos inventORIZACIJOS įsakyme, t. y. 2015 m. lapkričio 30 d. (*inventORIZACIJOS taisyklių 13.2 p.*).

2015 m. inventORIZACIJA atlikta formaliai, inventORIZACIJOS aprašuose nėra patvirtinimo, kad duomenys su buhalterinės apskaitos duomenimis sutikrinti.

3.25. Globos namų gyventojų įsiskolinimas už 1 proc. nekilnojamojo turto vertės, viršijančios normatyvą³⁶, pagal 2016 m. rugpjūčio 31 d. registro duomenis sudarė 2178,03 Eur. Iš jų 261,42 Eur 2014-2015 m. mirusių gyventojų skolos, 1758,81 Eur išvykusių iš globos namų gyventojų skolos. Įsiskolinimai turi būti išieškomi arba pripažįstami beviltiškais skolomis, vadovaujantis Skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklėmis³⁷.

Apie audito metu nustatytas neatitiktis ir trūkumus įstaiga buvo informuota žodžiu ir raštu³⁸, kuriame buvo prašoma apie jų šalinimą ir pastebėjimų įgyvendinimą informuoti Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybą iki 2016 m. spalio 14 d. Įstaiga jokios informacijos nepateikė.

Globos namuose neįgyvendinta vidaus kontrolė, kad užtikrintų veiklos teisėtumo bei patikimumo finansų valdymo principus: ekonomiškumą, efektyvumą, rezultatyvumą, skaidrumą, informacijos ir ataskaitų patikimumą ir išsamumą. Nėra sukurtos efektyvios vidaus kontrolės sistemos, kuri užtikrintų visiškai patikimą turto valdymą, turto apsaugą bei su visu tuo susijusių rizikos veiksnių valdymą.

---

³⁶ Pagal Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2006 m. birželio 14 d. nutarimo Nr. 583 „Dėl mokėjimo už socialines paslaugas tvarkos aprašo tvirtinimo“ 43 p.

³⁷ Lietuvos respublikos finansų ministro 2002 m. vasario 11 d. įsakymas Nr. 40 „Dėl skolų beviltiškumo bei pastangų susigrąžinti šias skolas įrodymo ir beviltiškų skolų sumų apskaičiavimo taisyklių patvirtinimo“.

³⁸ Biržų rajono savivaldybės Kontrolės ir audito tarnybos 2016 m. rugsėjo 23 d. raštas Nr. K4-88 „Dėl audito metu nustatytų klaidų ir neatitikčių“.

REKOMENDACIJOS

Atsižvelgdami šioje ataskaitoje išdėstytus dalykus ir audito metu teiktus pastebėjimus, siūlome:

Globos namų direktoriui:

1. Pareikalauti atsakomybės iš darbo laiko apskaitos žiniaraščius tvarkančių asmenų dėl žiniaraščių duomenų teisingumo.
2. Peržiūrėti ir sutvarkyti darbo sutartis.
3. Sustiprinti vidaus viešųjų pirkimų kontrolę:
  - organizuoti įstaigos darbuotojui, atsakingam už viešųjų pirkimų vykdymą, mokymus, padedančius užtikrinti, kad įstaigos lėšos būtų naudojamos taupiai ir racionaliai;
  - laiku peržiūrėti ir atnaujinti viešųjų pirkimų taisykles;
  - viešuosius pirkimus vykdyti nenusižengiant galiojantiems teisės aktams bei pasitvirtintomis viešųjų pirkimų taisyklėmis;
  - rengti ir įstatymų nustatytais terminais teikti viešųjų pirkimų ataskaitas ir informaciją;
  - nutraukti paslaugų ir prekių pirkimą iš tiekėjų, kurių sutartys yra pasibaigusios;
4. Įvertinti vyriausiojo buhalterio darbą ir pareikalauti tvarkant buhalterinę apskaitą:
  - ūkines operacijas ir ūkinius įvykius registruoti Buhalterinės apskaitos įstatymo ir VSAFAS nustatyta tvarka;
  - laiku teikti Biudžeto skyriui tarpinius bei metinius finansinių ataskaitų rinkinius ir juos viešinti įstaigos interneto svetainėje;
  - apskaitą vesti pagal programas, valstybės funkcijas, ekonominę klasifikaciją ir finansavimo šaltinius.
5. Užtikrinti ir kontroliuoti, kad metinė inventORIZACIJA būtų atliekama pagal InventORIZACIJOS taisykles bei Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų (VSAFAS) reikalavimus.
6. Užtikrinti, kad buhalterinė apskaita būtų tvarkoma „Labbis“ buhalterinės apskaitos sistemoje.
7. Parengti Biologinio turto apskaitos tvarkos aprašą, jį tvarkyti pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų (VSAFAS) reikalavimus.
8. Patikslinti įstaigos sąskaitų planą, ūkines operacijas registruoti pagal sąskaitų planą patvirtintas sąskaitas.
9. Ilgalaikio turto apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka:
  - naudojamą veikloje turtą iškelti iš nebaigtos statybos;
  - sutvarkyti patikėjimo teise valdomo turto ir įsigyto turto teisinę registraciją;
  - sudaryti Globos namuose naudojamų asmeninių daiktų sąrašą;
  - tinkamai užregistruoti ilgalaikį ir trumpalaikį turtą;
  - spręsti klausimą dėl veikloje nebenaudojamo ir nereikalingo turto.
10. Užtikrinti, kad dirbančių darbuotojų etatai atitiktų patvirtintą Globos namų etatų sąrašą.
11. Spręsti klausimą dėl įsiskolinimo išieškojimo ir beviltiškų skolų.
12. Užtikrinti, kad darbuotojų viršvalandinis darbas neviršytų teisės aktų nustatytų valandų. Darbo užmokesčių skaičiuoti ir apmokėti teisės aktų nustatyta tvarka, spręsti klausimą dėl neapmokėto darbo užmokesčio už viršvalandinį darbą.

13. Siūlome pakeisti Globos namų teikiamų maitinimo paslaugų reglamentavimą taip, kad paslaugos gavėjai, išskyrus Globos namų paslaugų gavėjus, padengtų visus maitinimo paslaugos kaštus.

Savivaldybės kontrolierė

Žaneta Eriksonienė

**BIRŽŲ RAJONO LEGAILIŲ GLOBOS NAMŲ
REKOMENDACIJŲ ĮGYVENDINIMO PLANAS**

Eil.Nr.	Rekomendacija	Rekomendacijos įgyvendinimo terminas	Priemonė rekomendacijai įgyvendinti
1	2	3	4
1.	Pareikalauti atsakomybės iš darbo laiko apskaitos tvarkančių asmenų dėl žiniaraščių duomenų teisingumo.	Nuolat	Lietuvos Respublikos darbo kodekso 149 straipsnis 1d. LRV 2013-05-14 nutarimas Nr. 587 „Dėl darbų, kuriuose gali būti taikoma iki dvidešimt keturių valandų per parą darbo laiko trukmė, sąrašo, darbo ir poilsio laiko ypatumų ekonominės veiklos srityse, patvirtinimo“ 78 p. Kontrolę pavesti vyr. buhalterei.
2.	Peržiūrėti ir sutvarkyti darbo sutartis.	2017 m. I ketvirtis	Lietuvos Respublikos darbo kodeksas.
3.	Sustiprinti vidaus viešųjų pirkimų kontrolę:		
-	Organizuoti įstaigos darbuotojui, atsakingam už viešųjų pirkimų vykdymą, mokymus, padedančius užtikrinti, kad įstaigos lėšos būtų naudojamos taupiai ir racionaliai;	Nuolat	Seminarai ir mokymai.
-	Laiku peržiūrėti ir atnaujinti viešųjų pirkimų taisykles;	Nuolat	LR viešųjų pirkimų įstatymas ir kiti galiojantys teisės aktai.
-	Viešuosius pirkimus vykdyti nenusižengiant galiojantiems teisės aktams bei pasitvirtintomis viešųjų pirkimų taisyklėmis;	Nuolat	Galiojantys teisės aktai ir Biržų rajono Legailių globos namų viešųjų pirkimų taisyklės.
-	Rengti ir įstatymų nustatytais terminais teikti viešųjų pirkimų ataskaitas ir informaciją;	Nuolat	LR viešųjų pirkimų įstatymas 19 str. 4 d.
-	Nutraukti paslaugų ir prekių pirkimą iš tiekėjų, kurių sutartys yra pasibaigusios;	Nedelsiant	Prekes įsigyti per CPO sistemą. Kai CPO kataloge nėra prekių ir paslaugų, atlikti tiekėjų apklausas vadovaujantis Lietuvos Respublikos viešųjų pirkimų įstatymu ir Biržų rajono Legailių globos namų viešųjų pirkimų taisyklėmis.
4.	Įvertinti vyriausiojo buhalterio darbą ir pareikalauti tvarkant		

	buhalterinę apskaitą:		
-	Ūkinės operacijas ir įvykius registruoti Buhalterinės apskaitos įstatymo ir VSAFAS nustatyta tvarka;	Atsilikimus suvesti iki 2017 m. sausio 25 d.	Lietuvos Respublikos buhalterinės apskaitos įstatymo 16 str.1d.
-	Laiku teikti Biudžeto skyriui tarpinius bei metinius finansinių ataskaitų rinkinius ir juos viešinti įstaigos interneto svetainėje;	Nuolat	Po ataskaitų pateikimo per 10 d. Lietuvos Respublikos biudžetinių įstaigų įstatymas 1995-12-05 Nr. 1-1113 9 (su vėlesniais pakeitimais), Lietuvos Respublikos biudžeto sandaros įstatymas 1990-07-30 Nr. 1-430 (su vėlesniais pakeitimais),
-	Apskaitą vesti pagal programas, valstybės funkcijas, ekonominę klasifikaciją ir finansavimo šaltinius;	Atsilikimus suvesti iki 2017 m. sausio 10 d.	Parengti DK, o registrai bus vedami pagal programas, valstybės funkcijas, ekonominę klasifikaciją ir finansavimo šaltinius.
5.	Užtikrinti ir kontroliuoti, kad metinė inventorizacija būtų atliekama pagal Inventorizacijos taisyklės bei Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų (VSAFAS) reikalavimus.	Nuolat	Inventorizacijos taisyklės bei viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų (VSAFAS) reikalavimai.
6.	Užtikrinti, kad buhalterinė apskaita būtų tvarkoma „Labbis“ buhalterinės apskaitos sistemoje.	2017 m. I ketv.	Nuo 2017-01-02d. viską vesti programoje „Labbis“. DK ir registrus formuoti jau už I ketv. programoje „Labbis“
7.	Parengti Biologinio turto apskaitos tvarkos aprašą, jį tvarkyti pagal Viešojo sektoriaus apskaitos ir atskaitomybės standartų (VSAFAS) reikalavimus.	Tvarkos aprašas parengtas 2016-11-04	Direktorius įsakymas 2016-11-04 Nr.1-94 LR Finansų ministro 2008m. liepos 10d. įsakymas Nr. 1K-233 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 16-ojo standarto patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais).
8.	Patikslinti įstaigos sąskaitų planą, ūkinės operacijas registruoti pagal sąskaitų planą patvirtintas sąskaitas.	Patikslintas sąskaitų planas 2016-11-04	Direktorius įsakymas 2016-11-04 Nr.1-95
9.	Ilgalaikio turto apskaitą tvarkyti teisės aktų nustatyta tvarka:		
-	Naudojamą veikloje turtą iškelti iš nebaigtos statybos;	Iki 2016 m. gruodžio 31 d.	Pateikti metinę IMT lentelę ataskaitoje už metus.
-	Sutvarkyti patikėjimo teise valdomo turto ir įsigyto turto teisinę registraciją;	Iki 2017m. I ketv.	Biržų rajono savivaldybės sprendimai.
-	Sudaryti Globos namuose naudojamų asmeninių daiktų sąrašą;	Iki 2017m. I ketvirtis	1.Parengti asmeninių daiktų naudojamų įstaigoje tvarką. 2. Sudaryti Globos namų

			gyventojų asmeninių daiktų naudojimo sąrašą.
-	Tinkamai užregistruoti ilgalaikį ir trumpalaikį turtą;	Iki 2016 m. gruodžio 31d.	Atsargos, IMT, nebaigta statyba bus vedama pagal finansavimo sumų šaltinius. LR Finansų ministro 2008m. birželio 9d. įsakymas Nr. 1K-205 „Dėl viešojo sektoriaus apskaitos ir finansinės atskaitomybės 20-ojo standarto patvirtinimo (su vėlesniais pakeitimais) 6 p.
-	Spręsti klausimą dėl veikloje nebenaudojamo ir nereikalingo turto;	Nuolat	Įstaigos materialinių vertybių užpajamavimo, įvertinimo, nurašymo komisijos parengtas nenaudojamo turto sąrašas.
10.	Užtikrinti, kad dirbančių darbuotojų etatai atitiktų patvirtintą Globos namų etatų sąrašą.	Kiekvienais kalendoriniais metais teikiant įstaigos biudžeto projektą biudžeto skyriui.	Direktoriaus įsakymu patvirtintas etatų sąrašas.
11.	Spręsti klausimą dėl įsiskolinimo išieškojimo ir beviltiškų skolų.	Nuolat	Įstatymų nustatyta tvarka inicijuoti skolų išieškojimą, o beviltiškas skolas nurašyti.
12.	Užtikrinti, kad darbuotojų viršvalandinis darbas neviršytų teisės aktų nustatytų valandų. Darbo užmokestį skaičiuoti ir apmokėti teisės aktų nustatyta tvarka, spręsti klausimą dėl neapmokėto darbo užmokesčio už viršvalandinį darbą.	Nuolat	Lietuvos Respublikos darbo kodekso 152 straipsnis 1d. Lietuvos Respublikos darbo kodekso 27 straipsnis 1 ir 2d.
13.	Siūlome pakeisti Globos namų teikiamų maitinimo paslaugų reglamentavimą taip, kad paslaugos gavėjai, išskyrus Globos namų paslaugų gavėjus, padengtų visus maitinimo paslaugos kaštus.	2017 m. I ketv.	Kreiptis į Biržų rajono savivaldybės tarybą, dėl maitinimo įkainių patvirtinimo darbuotojams ir svečiams Biržų rajono Legailių globos namuose